

Challenging Leadership of Administrators Affecting the Management and Administration of Bilingual School Projects under the Bangkok Metropolitan Administration

Jarawee Kasien¹, Pathomporn Indrangkura Na Ayudthya² and Wichian Intarasompun³

^{1,2} Thonburi University, Thailand

³ Bansomdejchaopraya Rajabhat University, Thailand

E-mail: jarawee.kas@edu.bangkok.go.th, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0008-7594-4678>

E-mail: Dr.Pathomporn@thonburi-u.ac.th, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0009-0860-2149>

E-mail: wichianin@bsru.ac.th, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0004-7527-3748>

Received 14/06/2025

Revised 30/06/2025

Accepted 05/08/2025

Abstract

Background and Aims: The objectives of this study were to: (1) examine the level of challenging leadership among administrators of bilingual school projects under the Bangkok Metropolitan Administration, (2) assess the level of bilingual project management and administration in these schools, and (3) analyze the influence of administrators' challenging leadership on the management and administration of bilingual school projects.

Methodology: This study employs descriptive research. The sample consisted of 357 government teachers involved in bilingual school projects under the Bangkok Metropolitan Administration in the academic year 2024. Stratified random sampling was used, based on school size. A questionnaire was used as the research instrument. Data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, and stepwise multiple regression analysis.

Results: Challenging leadership significantly influenced the management of bilingual school projects at the .01 level. The most influential predictors were inspiring a shared vision (X_2), encouraging the heart (X_5), challenging the process (X_3), and enabling others to act (X_4), collectively explaining 71.80% of the variance ($R^2 = 0.718$).

Conclusion: The variables with the strongest influence in Bilingual School Projects under the Bangkok Metropolitan Administration were as follows: inspire a Shared Vision (X_2), encouraging the heart (X_5), challenge the Process (X_3), and enabling others to act (X_4). They were able to predict the Management of Bilingual School Projects under the Bangkok Metropolitan Administration at 71.80 percent.

Keywords: Challenging Leadership; Management; Bilingual School Project; Bangkok Metropolitan Administration

ภาวะผู้นำแบบท้าทายของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารและการจัดการโครงการโรงเรียนสองภาษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

จารวี เกษียร¹, ปฐมพรณ์ อินทรทงกูร ณ อยุธยา² และวิเชียร อินทรสมพันธ์³

^{1,2}มหาวิทยาลัยธนบุรี

³มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

บทคัดย่อ

ภูมิหลังและวัตถุประสงค์: การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำแบบท้าทายของผู้บริหารสถานศึกษาโครงการโรงเรียนสองภาษา สังกัดกรุงเทพมหานคร 2) เพื่อศึกษาระดับการบริหารและการจัดการโครงการโรงเรียนสองภาษา สังกัดกรุงเทพมหานคร และ 3) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำแบบท้าทายของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารและการจัดการโครงการโรงเรียนสองภาษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

ระเบียบวิธีการวิจัย: การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นข้าราชการครู จำนวน 357 คน จากประชากร 5,915 คน สุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน โดยใช้ขนาดของโรงเรียนเป็นชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.953 ($\alpha = 0.953$) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณขั้นตอน

ผลการวิจัย: ภาวะผู้นำแบบท้าทายของผู้บริหารส่งผลต่อการบริหารและการจัดการโครงการโรงเรียนสองภาษา สังกัดกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($R^2 = 0.718$)

สรุปผล: ตัวแปรที่มีอิทธิพลในการทำนายตามลำดับจากมากที่สุดได้แก่ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจให้มีวิสัยทัศน์ร่วมกัน (X_2) ด้านการเสริมสร้างกำลังใจ (X_5) ด้านการทำทหายกระบวนการ (X_3) และ ด้านการเปิดโอกาสให้คนอื่นได้ปฏิบัติ (X_4) โดยสามารถพยากรณ์การบริหารและการจัดการโครงการโรงเรียนสองภาษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ได้ร้อยละ 71.80 ($R^2 = 0.718$)

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำแบบท้าทาย; การบริหารและการจัดการ; โครงการโรงเรียนสองภาษา; สังกัดกรุงเทพมหานคร

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 มีมาตราที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพของคน ดังเช่น มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพและมาตรา 30 ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2553: 5 - 15)

แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานกรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 3 (พ.ศ.2564 - 2569) เกิดจากกลไกการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการดิจิทัลเพื่อการศึกษาเป็นแนวทางการขับเคลื่อนในทุก ๆ มิติของการศึกษาและปรากฏร่วมอยู่ในทุกประเด็นยุทธศาสตร์ อีกทั้งกำหนดประเด็นการพัฒนาเฉพาะทางที่สอดคล้องกับนโยบายของกรุงเทพมหานครในประเด็น ด้านการจัดการศึกษาพิเศษ โรงเรียนเฉพาะทางและเป็นเลิศการจัดการศึกษา

สำหรับปฐมวัย การพัฒนาอัตลักษณ์ของผู้เรียนในมิติของกรุงเทพมหานคร รวมทั้งการพัฒนาสมรรถนะองค์การและบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้มีประสิทธิภาพด้วยกลไกการพัฒนาองค์กรสมรรถนะสูง (คณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 3, 2563: ง) จึงได้กำหนดสาระสำคัญ 2 คือ การผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัยและนวัตกรรมเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ มุ่งเน้นการผลิตและพัฒนากำลังคนเพื่อการผลิตกำลังคนที่ตรงกับความต้องการของตลาดงาน และการพัฒนาประเทศพัฒนาหลักสูตรการศึกษาในระดับต่าง ๆ ที่สามารถสร้างเสริมทักษะสำคัญในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะด้านภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ และทักษะดิจิทัล และสอดคล้อง เชื่อมโยงกับกรอบคุณวุฒิแห่งชาติและมาตรฐานอาชีพ/วิชาชีพ และมุ่งเน้นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพของคน ทุกช่วงวัยจึงเป็นพันธกิจสำคัญร่วมกันของรัฐ และทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งในการกำหนดเป้าหมายการจัดการศึกษามาตรฐานการศึกษาการพัฒนาหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้ สื่อ แหล่งเรียนรู้และการวัดและประเมินผลของผู้เรียนในทุกระดับ การศึกษาทุกกลุ่มเป้าหมายและทุกช่วงวัย ซึ่งได้มีการกำหนดเป้าหมายที่มีความสอดคล้องกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของกรุงเทพมหานคร ได้แก่ (1) ผู้เรียนมีทักษะและคุณลักษณะพื้นฐานของพลเมืองไทย ทักษะและคุณลักษณะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 (2) คนทุกช่วงวัยมีทักษะความรู้ความสามารถ และสมรรถนะตามมาตรฐานการศึกษาและมาตรฐานวิชาชีพ และพัฒนาคุณภาพชีวิตได้ตามศักยภาพ (3) สถานศึกษาทุกระดับการศึกษาสามารถจัดกิจกรรม/กระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรได้อย่างมีคุณภาพและมาตรฐาน (4) แหล่งเรียนรู้ สื่อ ตำราเรียน นวัตกรรม และสื่อการเรียนรู้ มีคุณภาพและมาตรฐาน และประชาชนสามารถเข้าถึงได้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ (5) ระบบและกลไกการวัดการติดตามและประเมินผลมีประสิทธิภาพ (6) ระบบการผลิตครู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาได้มาตรฐานระดับสากล และ (7) ครู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐาน (คณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 3, 2563: 14)

ผู้บริหารโรงเรียนถือเป็นหัวใจของการศึกษามีใช้ทำหน้าที่บริหารโรงเรียนเท่านั้น แต่จำเป็นต้องแสดงบทบาทของผู้นำสถานศึกษานั้น ๆ ด้วย ผู้บริหารโรงเรียนที่มีความสามารถจึงเป็นทั้งผู้บริหารและผู้นำควบคู่กันไป ผู้บริหารโรงเรียนที่มีสมรรถนะความเป็นผู้นำสูง ย่อมทำให้สิ่งที่ตนรับผิดชอบสำเร็จลุล่วงด้วยดี จากลักษณะต่าง ๆ ที่กล่าวมาผู้บริหารการศึกษา ในยุคโลกาภิวัตน์จะต้องมีภาวะผู้นำทางการศึกษาและมีความเป็นนักบริหารการศึกษาเพราะทั้งสองลักษณะมีความสัมพันธ์กันอย่างยิ่งในการบริหารการศึกษาผู้บริหารการศึกษาจะพบกับปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่ยากต่อการแก้ไข บางปัญหาขาดความชัดเจนหรือไม่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการบริหารจัดการศึกษา ดังนั้นผู้บริหารการศึกษาจึงต้องทำหน้าที่จัดการหรือเป็นผู้นำเพื่อนำพาสถาบันการศึกษาไปสู่ความก้าวหน้าตามความต้องการของคณะกรรมการสถาบันการศึกษาและชุมชน การบริหารการศึกษาจึงจำเป็นต้องมีผู้นำเข้มแข็ง มีวิสัยทัศน์กว้างไกล ชัดเจน มีกลยุทธ์ในการ บริหารจัดการรู้จักการประสานงานเพื่อสนองความต้องการของชุมชนให้เป็นไปตามความคาดหวัง และสอดคล้องกับทรัพยากรด้วยการใช้พลังอำนาจและอิทธิพลอย่างยุติธรรม มีความรับผิดชอบ มีการประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพอันจะนำพาสถาบันการศึกษาไปสู่การพัฒนาต่อไป (ธีระ รุญเจริญ, 2563: 14 รัตมี แก้วพรม และคณะ, 2567: 40)

ในปัจจุบันนักวิชาการทางการศึกษาได้ศึกษาวิจัย แนวความคิดใหม่เกี่ยวกับภาวะผู้นำซึ่ง เห็นว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารแบบที่เรียกว่าภาวะผู้นำทำหาย ซึ่งแนวคิดที่ว่าผู้นำ จะต้องสามารถเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานของผู้ตามให้เกิดความพยายามที่จะปฏิบัติงานเกินเป้าหมายที่กำหนดต้องเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ความเชื่อ แรงจูงใจและความเชื่อมั่นของผู้ตาม ให้มีวุฒิภาวะอยู่ในระดับสูง (พิชามญชุ์ ต่างใจ และคณะ, 2567:

401) โดยคูทซ์และโพสเนอร์ (James Kouzes and Barry Posner) ได้ชี้ให้เห็นว่าการมีภาวะผู้นำนั้น ไม่ได้ขึ้นอยู่กับตำแหน่ง แต่ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ในการฝึกฝนและพฤติกรรม สังเกตได้จากทักษะและความสามารถ ซึ่งวิธีการเหล่านี้จะเป็นแนวทางให้กับผู้นำในการบรรลุเป้าหมายหรือประสบความสำเร็จ และเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของแนวคิดภาวะผู้นำทำลาย ผู้นำที่ประสบความสำเร็จมักจะมี 5 หลักปฏิบัติคล้ายๆกัน คือ 1) การทำลายต่อกระบวนการบริหาร 2) การสร้างแรงบันดาลใจให้มีวิสัยทัศน์ร่วมกัน 3) การทำลายกระบวนการมอบอำนาจให้ผู้อื่นปฏิบัติงานได้ 4) การแสดงเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติ และ 5) การเสริมสร้างกำลังใจ จากการศึกษาอย่างต่อเนื่องยืนยันได้ว่ารูปแบบ 5 ข้อปฏิบัติ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกัน ทั้งประสิทธิภาพของผู้นำและระดับความมุ่งมั่นที่จะมีส่วนร่วม รวมถึงความพึงพอใจของผู้ที่จะปฏิบัติตาม (Kouzes and Posner, 2019: 15)

จากความเป็นมา ความสำคัญของปัญหา และงานวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาภาวะผู้นำแบบทำลายของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารและการจัดการโครงการโรงเรียนสองภาษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในโครงการโรงเรียนสองภาษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้ ผู้วิจัยในฐานะเป็นเป็นส่วนหนึ่งของบุคลากรในสังกัดกรุงเทพมหานคร ได้เห็นว่าผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษานั้นมีความสำคัญต่อการพัฒนาสถานศึกษา คุณภาพของสถานศึกษาทั้งด้านคุณภาพผู้เรียน คุณภาพบุคลากรในสถานศึกษานั้นขึ้นอยู่กับภาวะผู้นำของผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ บรรลุเป้าหมาย วิสัยทัศน์ขององค์กรได้อย่างมีคุณภาพ ดังนั้นผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาภาวะผู้นำแบบทำลายของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารและการจัดการโครงการโรงเรียนสองภาษา สังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้เป็นแนวทางในการส่งเสริมการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาด้านการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำแบบทำลายของผู้บริหารสถานศึกษาโครงการโรงเรียนสองภาษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาระดับการบริหารและการจัดการโครงการโรงเรียนสองภาษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำแบบทำลายของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารและการจัดการโครงการโรงเรียนสองภาษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำแบบทำลาย ตามแนวคิดของ คูทซ์ และโพสเนอร์ (Kouzes และ Posner, 2023: 15) มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่

1. การแสดงเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติ เป็นลักษณะที่ผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนสองภาษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ค้นหาโอกาสที่ท้าทายที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงให้เห็นภาพในอนาคตของการเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารเข้าใจปรัชญาของการจัดการศึกษา สามารถประกาศให้บุคลากรทุกฝ่ายได้ทราบถึงแนวคิดทางการบริหาร สามารถพัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงสุด มองหาโอกาสที่จะทดลองสิ่งใหม่ ๆ เพื่อสร้างสรรค์งานและพัฒนาสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายใหม่ นอกจากนี้ผู้บริหารเป็นต้นแบบในการปฏิบัติงาน เรียนรู้ ยอมรับในความเสี่ยง และความผิดพลาดที่เกิดขึ้น มีการกำหนดค่านิยมของสถานศึกษาทำให้ทุกฝ่ายสามารถปฏิบัติงานได้ตามปรัชญาและเป้าหมาย และสร้างความรักความผูกพันในสถานศึกษาแก่เพื่อนครู

2. การสร้างแรงบันดาลใจให้มีวิสัยทัศน์ร่วมกัน เป็นลักษณะที่ผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนสองภาษา สังกัดกรุงเทพมหานคร สามารถชี้แจงถึงการกำหนดวิสัยทัศน์ และความต้องการในการปฏิบัติงานร่วมกัน ภายในสถานศึกษา สามารถจูงใจให้บุคลากรทุกฝ่ายยอมรับในวิสัยทัศน์ มีการสร้างอุดมคติที่โดดเด่นแก่บุคลากร สร้างความเชื่อมั่นให้ทุกฝ่ายเห็นถึงคุณค่าและข้อตกลงในการปฏิบัติงานร่วมกัน สร้างความตระหนักถึงความสำเร็จของสถานศึกษาโดยมีผลมาจากค่านิยม ผลประโยชน์ ความหวัง และความฝันร่วมกัน ทำให้ครูและบุคลากรทุกฝ่ายสามารถมองการณ์ไกลถึงอนาคตของสถานศึกษาาร่วมกันและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีความกระตือรือร้น มีแรงบันดาลใจในการปฏิบัติงานที่ทุกฝ่ายมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน

3. การท้าทายกระบวนกร เป็นลักษณะที่ผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนสองภาษา สังกัดกรุงเทพมหานคร มองหาโอกาสในการทดสอบทักษะและความสามารถของตนที่จะทำให้สถานศึกษาเกิดการเปลี่ยนแปลง ส่งเสริมให้ทุกฝ่ายมีเป้าหมายในการทำงานร่วมกัน มีการติดตามเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการพัฒนาโรงเรียน ผู้บริหารเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ครูในการนำหลักการกระจายอำนาจทางการบริหาร การยอมรับความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น ทำให้ทุกฝ่ายปฏิบัติงานตามข้อตกลง ตามแผนที่กำหนดอย่างรอบคอบ มีการพัฒนาความสามารถของครู ร่วมกันเรียนรู้ที่จะใช้แนวทางใหม่ ๆ ในการทำงานร่วมกัน และให้การสนับสนุนการทำงานร่วมกับเครือข่ายสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ

4. การเปิดโอกาสให้คนอื่นได้ปฏิบัติ เป็นลักษณะที่ผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนสองภาษา สังกัดกรุงเทพมหานคร สามารถสร้างความสัมพันธ์ที่น่าเชื่อถือ สร้างความสามัคคีปองดองในการปฏิบัติงาน สร้างการเรียนรู้ร่วมกันในปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น ผู้บริหารจะมองหาโอกาสในการเปลี่ยนแปลงเพื่อพัฒนาสิ่งใหม่ที่ดีขึ้น สร้างความก้าวหน้าภายในสถานศึกษา มีการจัดโครงการเพื่อการพัฒนาอย่างชัดเจน ผู้บริหารมีความเชื่อมั่นในการเป็นผู้นำและสร้างความเข้มแข็งให้คณะครูยอมรับ มีการแบ่งอำนาจและข้อมูลซึ่งกันและกัน รวมทั้งมีการปฏิบัติต่อเพื่อนครูด้วยความเคารพและให้เกียรติ

5. การเสริมสร้างกำลังใจ เป็นลักษณะที่ผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนสองภาษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ร่วมแสดงความยินดีในความสำเร็จของงานที่ครูปฏิบัติ ยกย่องและให้เกียรติบุคลากรอย่างสม่ำเสมอ มีการกล่าวชื่นชมและสนับสนุนครูที่มีส่วนร่วมในความสำเร็จ มีการประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรทุกฝ่ายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมที่สถานศึกษาดำเนินการอยู่ ผู้บริหารให้กำลังใจเมื่อการดำเนินงานประสบความสำเร็จ และร่วมเฉลิมฉลองกับความสำเร็จของทีมงานอย่างสม่ำเสมอ

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารและการจัดการ ตามกรอบแนวคิดของมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561) มี 6 องค์ประกอบ ได้แก่

1. ด้านการมีเป้าหมายวิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน เป็นลักษณะที่ผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนสองภาษา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจไว้อย่างชัดเจน สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น วัตถุประสงค์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ นโยบายของรัฐบาล และของต้นสังกัดรวมทั้งทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม

2. ด้านการมีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา เป็นลักษณะที่ผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนสองภาษา สังกัดกรุงเทพมหานคร สามารถบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ ทั้งในด้านการวางแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา การนำแผนไปปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และปรับปรุงพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง มีการบริหารอัตรากำลัง ทรัพยากรทางการศึกษา และ

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีระบบการนิเทศภายใน การนำข้อมูลมาใช้ในการพัฒนาบุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย มีส่วนร่วมการวางแผน ปรับปรุง และพัฒนา และร่วมรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษา

3. ด้านการดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา และทุกกลุ่มเป้าหมาย เป็นลักษณะที่ผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนสองภาษา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีการบริหารจัดการเกี่ยวกับงานวิชาการ ทั้งด้านการพัฒนาหลักสูตร กิจกรรมเสริมหลักสูตร ที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้าน เชื่อมโยงวิถีชีวิตจริง และครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย หมายรวมถึงการจัดการเรียนการสอนของกลุ่มที่เรียนแบบควรรวมหรือกลุ่มที่เรียนร่วมด้วย

4. ด้านการพัฒนาครู และบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ เป็นลักษณะที่ผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนสองภาษา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีการส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาครู บุคลากร ให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ และจัดให้มีชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพมาใช้ในการพัฒนางานและการเรียนรู้ของผู้เรียน

5. ด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ และสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ เป็นลักษณะที่ผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนสองภาษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน และสภาพแวดล้อมทางสังคม ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ และมีความปลอดภัย

6. ด้านการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการ และการจัดการเรียนรู้ เป็นลักษณะที่ผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนสองภาษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จัดระบบการจัดการพัฒนา และการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อใช้ในการบริหาร จัดการและการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษา

กรอบแนวคิดการวิจัย

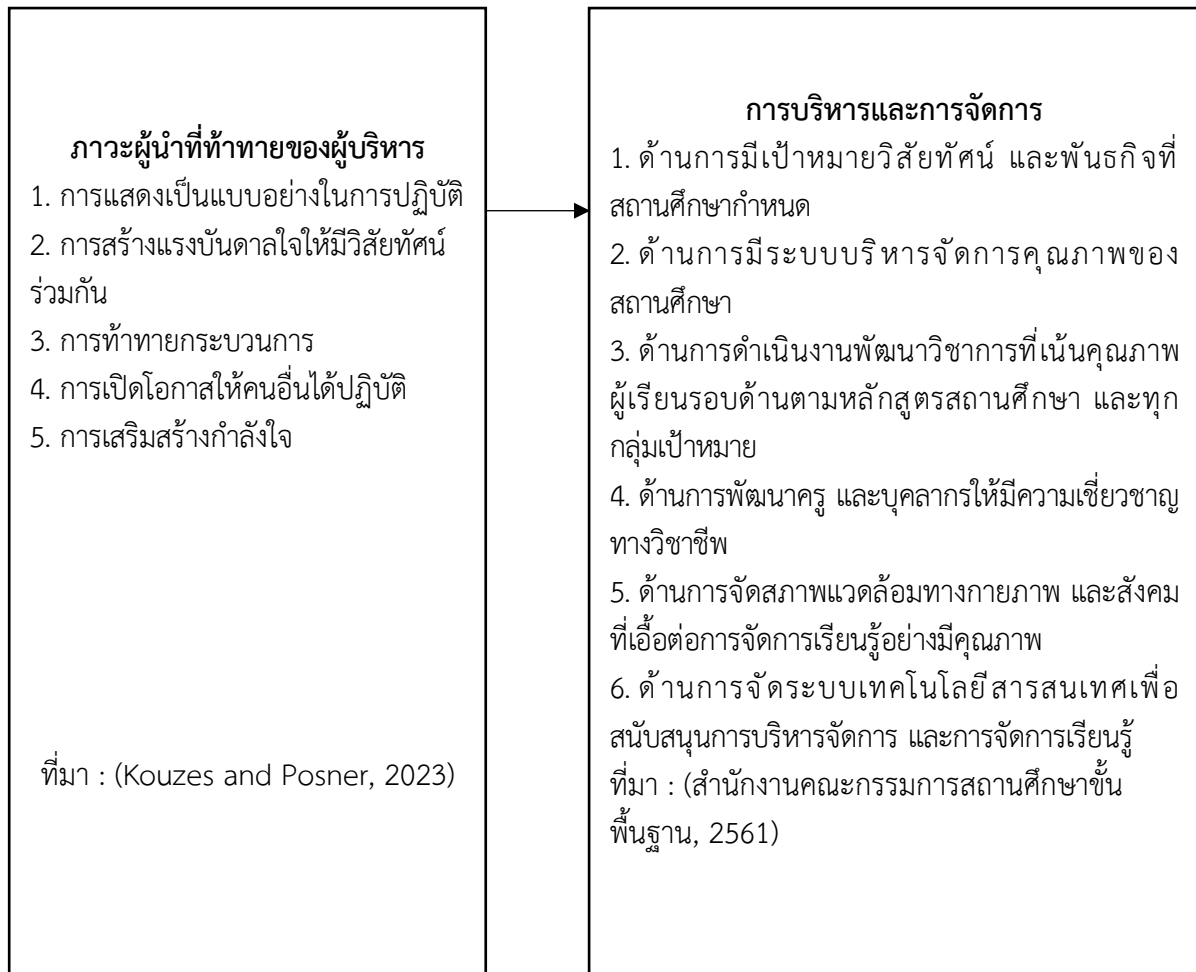
การวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำแบบท้าทายของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารและการจัดการโครงการโรงเรียนสองภาษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ได้มีการกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

ภาวะผู้นำแบบท้าทายของผู้บริหาร ตามแนวคิดของ คูซิซ และพอซเนอร์ (Kouzes และ Posner. 2023: 15) มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ ได้แก่ การแสดงเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติ การสร้างแรงบันดาลใจให้มีวิสัยทัศน์ร่วมกัน การท้าทายกระบวนการ การเปิดโอกาสให้คนอื่นได้ปฏิบัติ และการเสริมสร้างกำลังใจ

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารและการจัดการ ตามกรอบแนวคิดของมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561) มี 6 องค์ประกอบ ดังนี้ ด้านการมีเป้าหมายวิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนด ด้านการมีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา ด้านการดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา และทุกกลุ่มเป้าหมาย ด้านการพัฒนาครู และบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ ด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ และสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ ด้านการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการ และการจัดการเรียนรู้ ปรากฏดังภาพประกอบที่ 1

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครู ในโครงการโรงเรียนสองภาษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ในปีการศึกษา 2567 จำนวน 93 โรงเรียน รวม 5,915 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครู ในโครงการโรงเรียนสองภาษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie And Morgan, 1970: 607-610 อ้างถึงใน จิตติรัตน์ แสงเลิศอูทัย, 2667: 124) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 357 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ผู้วิจัยตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านตรวจสอบเพื่อพิจารณาความเที่ยงตรง (Validity) ความถูกต้องของเนื้อหา (Content) และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้โดยพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์มาวิเคราะห์หาค่า IOC (Index of item Objective Congruence) แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขอีก

ครั้งนี้ นำแบบสอบถามที่ผ่านการวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงตรงแล้วนำไปทดลองใช้ (Try-out) กับครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ จำนวน 30 ชุด วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach's Alpha Coefficient) เท่ากับ 0.953

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธนบุรี เพื่อขอความร่วมมือไปยังผู้บริหารในโครงการโรงเรียนสองภาษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

2. ผู้วิจัยนำส่งแบบสอบถามออนไลน์พร้อมหนังสือแนะนำตัวไปให้กับสถานศึกษา ในโครงการโรงเรียนสองภาษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 93 แต่ละแห่ง ด้วยระบบ Google Forms

3. ดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถาม

4. เมื่อได้แบบสอบถามกลับคืนร้อยละ 100 จึงตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์และจัดลำดับข้อมูล

5. นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist) โดยการคำนวณหาความถี่ (Frequency) และหาร้อยละ (Percentage)

2. การวิเคราะห์ภาวะผู้นำแบบท้าทายของผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนสองภาษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

3. การวิเคราะห์ภาวะผู้นำแบบท้าทายของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารและการจัดการโครงการโรงเรียนสองภาษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน

ผลการวิจัย

1. ระดับภาวะผู้นำแบบท้าทายของผู้บริหารโครงการโรงเรียนสองภาษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 1 ผลการศึกษาระดับภาวะผู้นำแบบท้าทายของผู้บริหารโครงการโรงเรียนสองภาษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม (n=357)

ภาวะผู้นำแบบท้าทายของผู้บริหาร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับที่
1. การแสดงเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติ	4.42	0.64	มาก	3
2. ด้านการสร้างแรงบันดาลใจให้มีวิสัยทัศน์ร่วมกัน	4.40	0.64	มาก	5
3. การท้าทายกระบวนการ	4.41	0.64	มาก	4
4. การเปิดโอกาสให้คนอื่นได้ปฏิบัติ	4.43	0.59	มาก	2
5. การเสริมสร้างกำลังใจ	4.58	0.56	มากที่สุด	1
รวม	4.45	0.62	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับภาวะผู้นำแบบท้าทายของผู้บริหารโครงการโรงเรียนสองภาษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.62)

เมื่อพิจารณาตามตารางเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการเสริมสร้างกำลังใจ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.56) รองลงมาได้แก่ ด้านการเปิดโอกาสให้คนอื่นได้ปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.59) ส่วนด้านการสร้างแรงบันดาลใจให้มีวิสัยทัศน์ร่วมกัน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.64)

2. ระดับการบริหารและการจัดการโครงการโรงเรียนสองภาษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 2 ผลการศึกษาระดับการบริหารและการจัดการโครงการโรงเรียนสองภาษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม (n=357)

การบริหารและการจัดการโครงการโรงเรียนสองภาษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับที่
1. ด้านการมีเป้าหมายวิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนด	4.56	0.59	มากที่สุด	2
2. ด้านการมีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา	4.53	0.57	มากที่สุด	5
3. ด้านการดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา และทุกกลุ่มเป้าหมาย	4.52	0.55	มากที่สุด	6
4. ด้านการพัฒนาครู และบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ	4.54	0.55	มากที่สุด	4
5. ด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ และสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ	4.58	0.53	มากที่สุด	1
6. ด้านการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการ และการจัดการเรียนรู้	4.54	0.54	มากที่สุด	3
รวม	4.54	0.56	มากที่สุด	

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับการบริหารและการจัดการ โครงการโรงเรียนสองภาษา สังกัด กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.56)

เมื่อพิจารณาตามตารางเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ และสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.53) รองลงมาได้แก่ ด้านการมีเป้าหมายวิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนด ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.59) ส่วนด้านการดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา และทุกกลุ่มเป้าหมาย มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.55)

3. การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 1

ตารางที่ 3 ผลการศึกษาก้าวหน้าแบบทำทนายของผู้บริหารส่งผลต่อการบริหารและการจัดการโครงการโรงเรียนสองภาษา สังกัดกรุงเทพมหานคร (n=357)

ตัวแปรทำนาย	b	β	t	p
1. ด้านการสร้างแรงบันดาลใจให้มีวิสัยทัศน์ร่วมกัน (X_2)	1.329	.314	5.041	.000
2. ด้านการเสริมสร้างกำลังใจ (X_5)	1.258	.251	5.819	.000

ตัวแปรทำนาย	b	β	t	p
3. ด้านการทำทนายกระบวนกร (X_3)	.970	.224	3.205	.001
4. ด้านการเปิดโอกาสให้คนอื่นได้ปฏิบัติ (X_4)	.632	.136	2.133	.034
5. ค่าคงที่ (Constant)	33.165	-	8.209	.000

$R = .847$ $R^2 = .718$ $R^2_{adj} = .715$, $F = 4.548$,
 $df1 = 1$, $df2 = 352$, $Sig. < .034$, $SE_{est.} = 7.722$, $a = 33.165$

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า ตัวแปรทำนายของงานวิจัยด้านการสร้างแรงบันดาลใจให้มีวิสัยทัศน์ร่วมกัน (X_2) ด้านการเสริมสร้างกำลังใจ (X_5) ด้านการทำทนายกระบวนกร (X_3) และ ด้านการเปิดโอกาสให้คนอื่นได้ปฏิบัติ (X_4) สามารถร่วมกันทำนายตัวแปรการบริหารและการจัดการโครงการโรงเรียนสองภาษา ได้ร้อยละ 71.80 ($R^2 = .718$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อปรับค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์ที่มีค่าเท่ากับ 7.722 ($SE_{est} = 7.722$) พบว่า ปัจจัยทั้งหมดสามารถร่วมกันทำนายตัวแปรการบริหารและการจัดการโครงการโรงเรียนสองภาษา ได้ถึงร้อยละ 71.80 ($R^2_{adj} = .718$) ส่วนอีกร้อยละ 28.20 เกิดจากอิทธิพลของตัวแปรอื่นที่ไม่นำมาเป็นตัวแปรอิสระในการศึกษาครั้งนี้ ตัวแปรที่มีอิทธิพลในการทำนายสูงสุด คือ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจให้มีวิสัยทัศน์ร่วมกัน ($\beta = 0.314$) รองลงมา ได้แก่ ด้านการเสริมสร้างกำลังใจ ($\beta = 0.251$) ด้านการทำทนายกระบวนกร ($\beta = 0.224$) และด้านการเปิดโอกาสให้คนอื่นได้ปฏิบัติ ($\beta = 0.136$)

อภิปรายผล

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเรื่องภาวะผู้นำแบบทำทนายของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารและการจัดการโครงการโรงเรียนสองภาษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถอธิบายตามลำดับของสรุปผลการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำแบบทำทนายของผู้บริหารโครงการโรงเรียนสองภาษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ระดับมาก เมื่อมีการพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ด้านที่สูงที่สุด คือ ด้านการเสริมสร้างกำลังใจ รองลงมาคือ ด้านการเปิดโอกาสให้คนอื่นได้ปฏิบัติ ส่วนส่วนด้านการสร้างแรงบันดาลใจให้มีวิสัยทัศน์ร่วมกัน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารในโครงการโรงเรียนสองภาษา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีความมุ่งเน้นการสร้างการเปลี่ยนแปลงเชิงบวก โดยผู้บริหารแสดงบทบาทเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ ชัดเจน กล้าคิด กล้าทำ และยอมรับความเสี่ยง เพื่อพัฒนาโรงเรียนให้ตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงของโลกยุคใหม่ โดยมีเป้าหมายในการยกระดับคุณภาพการเรียนรู้แบบสองภาษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล เป็นแบบอย่างในการปฏิบัติงาน แสดงความมุ่งมั่นในการพัฒนาโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ พร้อมสร้างค่านิยมที่หล่อหลอมความร่วมมือและความผูกพันในองค์กร อีกทั้งยังสามารถถ่ายทอดวิสัยทัศน์ให้ครูและบุคลากรเข้าใจและยอมรับเป็นเป้าหมายร่วมกัน ก่อให้เกิดแรงบันดาลใจและความมุ่งมั่นในการทำงาน เพื่อความสำเร็จของโรงเรียนอย่างยั่งยืน กล้าทำทนายกระบวนกรเดิม ๆ เปิดรับแนวคิดใหม่ ส่งเสริมการกระจายอำนาจ และสนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพของครูอย่างต่อเนื่อง ทั้งในระดับบุคคลและเครือข่ายความร่วมมือระหว่างโรงเรียน พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้บุคลากรได้แสดงศักยภาพ มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และได้รับการยอมรับในบทบาทของตน ซึ่งช่วยสร้างความไว้วางใจและความสามัคคีในทีมงาน รวมทั้งการแสดงความใส่ใจ

ใจโดยเสริมสร้างกำลังใจให้บุคลากร ผ่านการชื่นชม ยกย่อง และสนับสนุนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจและแรงจูงใจในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งผลงานวิจัยยังสอดคล้องกับ ศรีรุ่ง ศรีสุวรรณ (2565: 82) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 1 พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 4 ด้าน นอกจากนี้สอดคล้องกับ อติเทพ เสี่ยงสาย และคณะ (2566: 78) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน รวมทั้งยังสอดคล้องกับ ชลธิรา ชาวบ้านกร่าง (2566: 92) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

2. ผลการวิจัย พบว่า การบริหารและการจัดการโครงการโรงเรียนสองภาษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด การพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ด้านที่สูงที่สุด คือ ด้านการ จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ และสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ รองลงมาคือ ด้านการมี เป้าหมายวิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนด ส่วนด้านการดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพ ผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา และทุกกลุ่มเป้าหมาย มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการ บริหารและการจัดการโครงการโรงเรียนสองภาษา สังกัดกรุงเทพมหานคร สถานศึกษามีการวางแผนการ ทำงาน มีการกำหนดยุทธศาสตร์ กำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ที่ชัดเจน นอกจากนี้ มีการติดตามและประเมินผล อย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้การบริหารและการจัดการของสถานศึกษามีกรอบแนวทางที่ชัดเจน ซึ่งเป็นกระบวนการ ที่มุ่งยกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบและรอบด้าน โดยผู้บริหารต้องกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และ พันธกิจที่ชัดเจน สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา นโยบายของรัฐ และความต้องการของท้องถิ่น พร้อมทั้ง ปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม การบริหารจัดการคุณภาพเน้นการวางแผน นำแผนไปปฏิบัติ ติดตาม ประเมินผล และปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง มีการจัดการทรัพยากร อัตรากำลัง ระบบดูแลนักเรียน และ การนิเทศภายในอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งผลงานวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิชุดา บุญมี (2565: 89) ได้ทำ การวิจัย การประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม พบว่า กระบวนการบริหารและการจัดการ ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด นอกจากนี้ยังสอดคล้อง กับงานวิจัย ประกิต ไชวงษ์ และคณะ (2565) ได้ทำการวิจัย การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ด้าน กระบวนการบริหารและการจัดการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 พบว่า กระบวนการบริหารและการจัดการ ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด รวมทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัย สุภาพร โรจนเดชากุล และคณะ (2567: 195) ได้ทำการวิจัยการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 พบว่า กระบวนการบริหารและการจัดการ ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด

3. ผลการวิจัย พบว่าภาวะผู้นำแบบทำหายของผู้บริหารส่งผลต่อการบริหารและการจัดการโครงการ โรงเรียนสองภาษา สังกัดกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งได้แก่ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจให้มีวิสัยทัศน์ร่วมกัน (X_2) ด้านการเสริมสร้างกำลังใจ (X_5) ด้านการทำหายกระบวนการ (X_3) และ ด้านการเปิดโอกาสให้คนอื่นได้ปฏิบัติ (X_4) สามารถพยากรณ์ การบริหารและการจัดการโครงการโรงเรียนสอง ภาษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ได้ร้อยละ 71.80 เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากโครงการโรงเรียนสองภาษา สังกัด กรุงเทพมหานคร มีการบริหารและการจัดการที่มีประสิทธิภาพ ตั้งแต่กระบวนการที่สถานศึกษามีระบบ

บริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา มีการกำหนดเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจอย่างชัดเจน สามารถดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาในทุกกลุ่มเป้าหมาย จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ดำเนินการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ และจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการเรียนรู้ รวมทั้งจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ ซึ่งองค์กรที่มีการบริหารจัดการที่ดีนั้น ปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งที่จะ ได้มาซึ่งผู้ที่มีความพร้อมต่อการบริหารจัดการต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่ง ถือเป็นบุคคลสำคัญในการขับเคลื่อนและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีความ คล่องตัวเหมาะสมกับสภาพปัญหาและความต้องการของสถานศึกษา และนำไปสู่การจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพต่อไป โดยผู้บริหารที่ได้รับการพัฒนาให้มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีวิสัยทัศน์ มี ความรู้ ความสามารถในการบริหารจัดการสถานศึกษา มีความมุ่งมั่นในการเป็นต้นแบบให้กับผู้อื่น ปฏิบัติตาม สามารถสร้างแรงบันดาลใจและโน้มน้าวให้เกิดการปฏิบัติงานที่บรรลุตามเป้าหมายของ สถานศึกษา รวมถึงมีหลักในการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจให้กับผู้ปฏิบัติงานผ่านรูปแบบต่าง ๆ เช่น การให้รางวัล การให้คำชมเชย การยกย่องเชิดชูเกียรติ เป็นต้น จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าหากผู้บริหารเป็นผู้ที่มีภาวะผู้นำแบบท้าทายนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ดี มีความรู้เท่าทันต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาในยุคที่มีความหลากหลายทางความคิดและวัฒนธรรม สามารถปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ได้ และสามารถนำการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวมาวิเคราะห์เพื่อเปลี่ยนเป็นโอกาสในการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษา และพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพ อันจะส่งผลให้การดำเนินงานของสถานศึกษาบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลสูงสุดต่อไป มีความสัมพันธ์กันซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ซึ่งสอดคล้องกับ จิตา ทองแย้ม (2560 หน้า 112) ได้พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารกับบรรยากาศองค์การของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในระดับสูงและลักษณะคล้ายคลึงตาม นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริรัตน์ แชนท์ (2562) ได้พบว่า ภาวะผู้นำแบบท้าทายของผู้บริหารภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับทักษะการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนนานาชาติ อยู่ในระดับต่ำทุกข้อ มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน รวมทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตาภา อาทะวงศ์ (2566: 81) ได้พบว่า ภาวะผู้นำแบบท้าทายของผู้บริหารกับองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษา กลุ่มกรุงธนใต้ สังกัดกรุงเทพมหานคร มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์แบบคล้ายคลึงตามกัน รวมทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของศิริน เทพบุรี (2566: 82) ได้พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารกับคุณภาพการศึกษา ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในระดับสูงและลักษณะคล้ายคลึงตามกัน โดยภาพรวมมีประสิทธิผลอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

1.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาควรกระตุ้นภาวะผู้นำแบบท้าทาย ด้านการสร้างแรงบันดาลใจให้มีวิสัยทัศน์ร่วมกัน สนับสนุนให้ผู้บริหารสถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมใน

การตัดสินใจ มีความตื่นตัวและกระตือรือร้นต่อความเป็นไปได้ในอนาคต เพื่อให้ครูทุกคนยึดมั่นในคุณค่าแนวทางที่ตกลงหรือยอมรับเอาไว้

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาด้านการดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา และทุกกลุ่มเป้าหมาย โดยให้ความสำคัญด้านการจัดการเรียนการสอนของกลุ่มที่เรียนแบบควรวรรณหรือกลุ่มที่เรียนร่วมในการบริหารจัดการงานวิชาการอย่างเป็นระบบ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียนและชุมชน เน้นการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริง พัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน และให้ความสำคัญกับทุกกลุ่มเป้าหมาย

1.3 ในการบริหารและการจัดการโครงการโรงเรียนสองภาษา สังกัดกรุงเทพมหานครให้มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีภาวะผู้นำด้านการแสดงเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างที่ดีในการสร้างความผูกพันต่อการปฏิบัติงานกับเพื่อนครู เพื่อเป็นแรงบันดาลใจให้กับครูและบุคลากรในสถานศึกษา การเป็นแบบอย่างที่ดีจะช่วยส่งเสริมความเชื่อมั่น ความไว้วางใจ และสร้างความผูกพันต่อการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างครู

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรนำแนวคิด ทฤษฎี ภาวะผู้นำแบบท้าทายของผู้บริหารในแบบอื่นๆ มาใช้ในงานวิจัยกับการบริหารงานด้านอื่น ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการนำมาใช้ในการบริหารสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

2.2 ควรศึกษาเกี่ยวกับการบริหารและการจัดการโครงการโรงเรียนสองภาษา ในสังกัดอื่น ๆ หรือหน่วยงานอื่น ๆ เนื่องจากขอบเขตของกลุ่มตัวอย่างควรศึกษาจากกลุ่มโรงเรียนสองภาษาในเขตพื้นที่อื่นเพิ่มเติมนอกเหนือจากกรุงเทพมหานคร เพื่อเปรียบเทียบลักษณะภาวะผู้นำแบบท้าทายในบริบทที่หลากหลายและเพิ่มความครอบคลุมในการสรุปผลการวิจัย

2.3 ควรศึกษาเกี่ยวกับการบริหารและการจัดการโครงการโรงเรียนสองภาษา กับปัจจัยอื่นๆ ปรับประยุกต์ให้เหมาะสมกับสถานศึกษาแต่ละแห่งและเขตพื้นที่การศึกษาที่มีความแตกต่างกัน

เอกสารอ้างอิง

ข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ. (2562). *ราชกิจจานุเบกษา*, 136(ตอนพิเศษ), 18.

คณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2564–2569. (2563).

แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2564–2569. กรุงเทพมหานคร: สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร.

จิตติรัตน์ แสงเลิศอูทัย. (2562). *วิธีวิทยาการวิจัยทางการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 2). การวิจัยและการพัฒนาหลักสูตร คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.

จิตาภา อาทะวงศ์. (2566). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบท้าทายของผู้บริหารกับองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษา กลุ่มกรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานคร* (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธนบุรี.

ชลธิรา ชาวบ้านกร่าง. (2566). *ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3* (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ธิดา ทองแย้ม. (2562). ภาวะผู้นำของผู้บริหารกับบรรยากาศองค์การของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1. *วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 10(2), 112–123.

- ธีระ รุญเจริญ. (2563). การบริหารโรงเรียนยุคปฏิรูปการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 3). ยู.แอล.ที.เพรสการพิมพ์.
- บัณฑิตา สิทธิพงศากุล. (2564). ภาวะผู้นำของผู้บริหารกับองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 10). สุวีริยาสาส์น.
- ประกิต โชวงษ์, และคณะ. (2565). แนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2. วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 10(2), 45–58.
- พิชามญช์ ต่างใจ, สมชัย ขวลิทธาดา, & วิเชียร อินทรสมพันธ์. (2567). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อวัฒนธรรมองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. *Journal of Modern Learning Development*, 9(7), 399–414. <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jomld/article/view/269154>
- รัศมี แก้วพรม, สุภัทรศักดิ์ คำสามารถ, & วิเชียร อินทรสมพันธ์. (2567). ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร. *วารสารสันติสุขปริทรรศน์*, 5(2), 39–50. <https://so09.tci-thaijo.org/index.php/JPP/article/view/4230>
- วิชุดา บุญมี. (2561). การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหาร และการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศรีรุ่ง ศรีสุวรรณ. (2565). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศิริน เทพบุรี. (2566). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับคุณภาพการศึกษา ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธนบุรี.
- ศิริรัตน์ แชนท์. (2562). ภาวะผู้นำแบบท้าทายของผู้บริหารที่ส่งผลต่อทักษะการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนนานาชาติ (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธนบุรี.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). แนวทางการส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC). กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2553). ระบบการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ (หน้า 5–15). กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สุภาพร โรจนเดชากุล, และคณะ. (2567). แนวทางการพัฒนาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3. *วารสารการบริหารการศึกษา มจร.วิทยาเขตร้อยเอ็ด*, 4(2), 195–208.
- อดิเทพ เสี่ยงสาย. (2565). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- Kouzes, J. M., & Posner, B. Z. (2019). *The leadership challenge: How to make extraordinary things happen in organizations* (6th ed., p. 15). Jossey-Bass.

Kouzes, J. M., & Posner, B. Z. (2023). *The leadership challenge: How to make extraordinary things happen in organizations* (7th ed., p. 15). Jossey-Bass.